

Súd: Krajský súd Žilina
Spisová značka: 10CoP/17/2016
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5315206620
Dátum vydania rozhodnutia: 31. 05. 2016
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Erik Varga
ECLI: ECLI:SK:KSZA:2016:5315206620.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Žiline, ako súd odvolací, v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Erika Vargu a členov senátu - sudcov JUDr. Amálie Paulerovej a JUDr. Róberta Urbana, v právnej veci navrhovateľky: O. F., nar. XX. X. XXXX, bytom T., A. N. č. XXXX/X, proti odporcovi: S. F., nar. X. X.. XXXX, bytom T., P. č. XXX, právne zastúpený Mgr. Michalom Durajom, advokátom so sídlom T., Z. XXXX, o rozvod manželstva a úpravu práv a povinností rodičov k maloletému dieťaťu na čas po rozvode manželstva, na základe odvolania odporcu proti rozsudku Okresného súdu Čadca č. k. 9P/40/2015-91 zo dňa 3. novembra 2015, takto

rozhodol:

Rozsudok okresného súdu potvrdzuje vo výroku o vyživovacej povinnosti odporcu na maloletého O. F., nar. XX.X.XXXX a vo výroku o trovách prvostupňového konania.

Rozsudok okresného súdu vo zvyšnej časti ponecháva nedotknutý.

Žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov odvolacieho konania.

odôvodnenie:

Napadnutým rozsudkom okresný súd rozviedol manželstvo navrhovateľky a odporcu. Konštatoval, že vykonaným dokazovaním bol preukázaný hlboký a trvalý rozvrat vzťahu medzi manželmi, spôsobený rozdielnym názorom účastníkov na požívanie alkoholických nápojov odporcom, čo viedlo k vzájomnému odcudzeniu manželov.

Nadväzne postupom podľa § 24 ods. 1 Zákona o rodine upravil výkon rodičovských práv a povinností k maloletému dieťaťu tak, že ho zveril do osobnej starostlivosti navrhovateľky, u ktorej nemal zistené žiadne prekážky brániace zvereniu dieťaťa do jej starostlivosti. Uvedené zároveň zodpovedá (tak) zhodnému prejavu vôle rodičov, ako aj faktickému dlhodobému prevažnému osobnému výkonu starostlivosti o maloletého matkou. Nakoľko nezistil potrebu osobitnej úpravy styku otca s maloletým O. súdnym rozhodnutím, ponechal prvostupňový súd túto otázku na dohodu rodičov.

Pri určovaní výšky vyživovacej povinnosti súd I. stupňa prihliadal na rozsudok Okresného súdu Čadca č.k. 4P/78/2014-57 zo dňa 26.2.2015, na základe ktorého bola odporcovi uložená s účinnosťou od 12.12.2014 povinnosť prispievať na výživu maloletého syna sumou 300 eur mesačne. Nadväzne, porovnaním situácie účastníkov konania v čase predmetného rozhodovania súdu s ich aktuálnymi pomermi, dospel k záveru, že nie je preukázaná žiadna podstatná zmena odôvodňujúca inú výšku výživného na čas po rozvode manželstva, než bola určená uvedeným posledným rozhodnutím súdu o výživnom.

V čase predchádzajúceho rozhodovania súdu i v súčasnosti je maloletý naďalej študentom strednej školy, stále má náklady na študijné pomôcky a potreby, cestovné do školy a späť, keďže študuje mimo svojho bydliska. Rovnako nedošlo k zmene zhoršeného zdravotného stavu dieťaťa - naďalej trpí

migrénami, v dôsledku čoho má náklady na lieky a výživové doplnky, navštevuje dermatovenerológa, je v pozorovaní hematologickej ambulancie, má náklady na okuliare. Súčasne je vo veku dospievajúceho mladého muža, u ktorého sú zvýšené náklady jednak na stravu ako aj na oblečenie, obuv, keďže rýchlejšie rastie, pričom s ohľadom na nadmernú veľkosť čísla topánky má problémy so zakúpaním obuvi.

Podstatná zmena pomerov nebola zistená ani u odporcu, tento je stále zamestnaný v spoločnosti Mobis Slovakia, s.r.o. s príjmom, aký dosahoval aj v čase posledného rozhodnutia súdu. Hoci odporca poukazoval na zhoršenie svojho zdravotného stavu, toto tvrdenie nijako nepreukázal, podľa vlastného vyjadrenia lekára ani nenavštívil. Prvostupňový súd neprihliadal ani na obranu odporcu, v zmysle ktorej môže v dôsledku nadmernej pracovnej zaťaženia ochorieť. Za určujúci totiž (súd) považoval skutkový stav existujúci ku dňu jeho rozhodovania, ku ktorému okamihu nebola zmena zdravotného stavu odporcu právne relevantným spôsobom preukázaná.

Napokon, zmena pomerov nenastala ani na strane navrhovateľky. V danej spojitosti okresný súd uzavrel, že nemohol prihliadať na obranu odporcu, v zmysle ktorej navrhovateľke našiel v minulosti inú prácu s vyšším príjmom, nakoľko táto obrana odporcu bola známa už v čase posledného rozhodovania súdu o výživnom.

O trovách rozhodol súd I. stupňa podľa § 144 O.s.p. tak, že žiadnemu z účastníkov náhradu trov konania nepriznal.

Proti tomuto rozsudku podal odvolanie odporca a domáhal sa zrušenia napadnutého rozhodnutia a vrátenie veci súdu prvého stupňa na ďalšie konanie. Zdôraznil, že nie je v jeho schopnostiach a možnostiach a majetkových pomeroch prispievať na výživu maloletého dieťaťa sumou 300 eur mesačne. Okresnému súdu vytykal, že sa nezaoberal nevyhnutnými výdavkami odporcu a že nevezal do úvahy tvrdenia o zhoršujúcom sa zdravotnom stave odporcu. Zdôraznil, že sa nechce vzdať svojej povinnosti platiť výživné, avšak nie je možné, aby dlhodobo pokračoval v pracovnom nasadení i vzhľadom na svoj vek. Všetky bolesti a zdravotné komplikácie s ťažkosťami znáša len preto, aby dostal bonusy za riadnu dochádzku do práce, čím sa zvyšuje jeho mzda. S prihliadnutím na výšku ním dosahovanej mzdy a jeho nevyhnutné výdavky považuje výšku súdom určeného výživného za premrštenú a likvidačnú.

Odvolateľ poukázal na ustanovenie § 62 ods. 1, 2 Zákona o rodine, v zmysle ktorého majú rodičia povinnosť prispievať na výživu svojich detí podľa svojich možností a majetkových pomerov. V ustálenej praxi súdov je pritom v obdobných prípadoch zaužívané, že rodič, ktorý sa o dieťa osobne stará, plní svoju vyživovaciu povinnosť v rozsahu 2/3-ín preukázaných nákladov na dieťa. Matka na pojednávaní uviedla, že celkové mesačné výdavky na maloletého O. predstavujú 353,62 eur, ktoré tvrdenie ale nebolo podložené listinnými dôkazmi. Zároveň však, pokiaľ má odporca uhrádzať sumu 300 eur mesačne, uvedené predstavuje úhradu prevažnej časti výdavkov na syna. Taktiež matka na pojednávaní nepredložila žiadne lekárske správy alebo potvrdenia, ktoré by odôvodňovali pravdivosť tvrdení, že si nemôže dovoliť náročnejšie zamestnanie, nakoľko chodíva na hematológiu. Ak sú totiž nevyhnutné výdavky na maloletého syna príliš vysoké, je v záujme matky, aby si našla zamestnanie s vyšším príjmom, ktoré jej odporca zohnal. Z opísaného postupu/konania súdu, keď nevykonal dokazovanie o matkou tvrdených okolnostiach, je podľa odporcu jednoznačne preukázané, že rozhodnutie v otázke výživného je neobjektívne.

V písomnom vyjadrení k odvolaniu matka žiadala potvrdiť napadnutý rozsudok. Namietala, že dôkazná povinnosť zaťažuje nielen ju, ale aj odporcu, ktorý pokiaľ tvrdí, že má zhoršujúci sa zdravotný stav, na podporu svojho tvrdenia neoznačil žiaden dôkaz. Ďalej zdôraznila, že výdavky vo výške 353,62 eur na maloletého O. sú nevyhnutnými pravidelnými výdavkami. Odvolateľ však v tejto spojitosti opomenul, že v návrhu na rozvod sú uvedené aj výdavky, ktoré z dôvodu nízkeho príjmu nemohla vynaložiť na maloletého, a ktoré sú potrebné pre štúdium na strednej škole a v konečnom dôsledku pre lepšie uplatnenie na trhu práce - zakúpenie počítačového programu v hodnote 400 eur, resp. výdavky na zdokonalenie sa v anglickom jazyku. Maloletý si nemôže dovoliť to, čo je pre väčšinu jeho rovesníkov bežné, napr. lyžovať, korčuľovať, ísť na výmenný pobyt do Londýna (náklady vo výške 1.200 eur), k tomu adekvátne vreckové, kúpiť si permanentku do posilovne, na plaváreň, kultúrne predstavenie. Okrem toho nie je v jej schopnostiach predvídať náhodné náklady na školské exkurzie, výlety, mimoškolskú činnosť, nemohla ich preto v mesačných výdavkoch na maloletého zahrnúť, čo však neznamená, že ich nemá. V týchto prípadoch si požičiava od brata, nakoľko by určite nebolo v záujme dieťaťa, aby sa nezúčastnilo školskej, príp. mimoškolskej činnosti. Matka zdôraznila, že o svojho syna sa odporca nezaujímal do 9-tich rokov, nekúpil mu žiadne školské potreby ani v čase, keď maloletý začal navštevovať škôlku, základnú

školu, strednú školu, ani aktuálne o syna nemá žiadny záujem. Pokiaľ mu volala, že potrebuje zimnú bundu, rifle, topánky, jeho odpoveď bola „čo zase chceš“, pričom synovi odporca poslal svoje 15-ročné obnosené, špinavé a roztrhané rifle. Hoci pripustila, že je ustálenou súdnou praxou určovanie výživného vo výške 2/3-ín preukázaných nákladov pre rodiča, ktorý sa osobne nestará o dieťa, uviedla, že je potrebné ku každému prípadu pristupovať individuálne. Určovanie výživného totiž predstavuje výrazne individuálnu oblasť s množstvom premenných, vopred nepredvídateľných okolností vyžadujúcich skôr ľudské posúdenie než presný výpočet podľa určitého vzorca.

Ďalej matka maloletého poukázala na dôvody brániace jej prijať platovo výhodnejšie zamestnanie a to zistenie karcinómu kože v roku 1999, následné zákroky v rokoch 2000, 2004 a 2007. Stále je pod kontrolou onkodermatologičky a každý rok podstupuje 2-3 zákroky na odstránenie nových kožných útvarov. Navštevuje hematologické oddelenie v Martinskej fakultnej nemocnici a vo Vojenskej nemocnici v Ružomberku. Máva zvýšenú krvácavosť, je po operácii varixov, ktorú sú dôsledkom poruchy hemostázy s hyperkoagulačným poteciálom, ktorá je v kombinácii s inými rizikovými faktormi. Musí byť pod dohľadom lekárov, vyhýbať sa infekciám, úrazom, polohovať dolné končatiny, neodporúčajú jej dlhé cestovanie, tehotenstvo, imobilizáciu. Taktiež sa v súčasnej dobe stará o svoju chorú mamu, ktorá prekonala embóliu pľúc a je pravidelne sledovaná na hematológii, aby nedošlo k opätovnej embólii a trombóze. Trpí hypertenziou, poruchami rytmu srdca. Na základe komplexného posudku zo dňa 21.10.2011 vydaného ÚPSVaR Čadca je jej matka odkázaná na pomoc inej fyzickej osoby z dôvodu praktickej hluchoty. Je teda osobou s ťažkým zdravotným postihnutím, odkázaná na sprievodcu v oblasti sebaobsluhy. Pracovisko matky je vzdialené od miesta jej trvalého bydliska a bydliska mamy asi 1 minútu, takže môže chodiť do práce a zároveň sa o ňu postarať. K jednotlivým tvrdeniam doložila listinné dôkazy.

Dodala, že odporca si kúpil dňa 20.11.2014 byt, na kúpu ktorého si zobral hypotéku, pričom pred bankou uviedol, že je rozvedený, hoci v tom čase nebol, čím vystavil aj ju majetkovému riziku v prípade nesplácania hypotéky.

Krajský súd ako súd odvolací (§ 10 ods.1 O.s.p.), po zistení, že odvolanie v merite veci podal k tomu oprávnený účastník konania (§ 201 prvá veta O.s.p.) v zákonom stanovenej lehote (§ 204 ods. 1 O.s.p.), preskúmal vec v rozsahu vymedzenom v ustanovení § 212 ods. 1,2 písm. b/ O.s.p. (z tohto titulu nedotknutým ponechal odvolaním nenapadnuté výroky o rozvode manželstva, zverení dieťaťa do starostlivosti matky a o úprave styku dieťaťa s otcom) a bez nariadenia odvolacieho pojednávania postupom podľa § 156 ods. 3 O.s.p. v spojení s § 214 ods. 2 a § 211 ods. 2 O.s.p. rozsudok v napadnutej časti potvrdil podľa § 219 ods. 1 O.s.p. ako vecne správny.

Právnym základom určovania výšky vyživovacej povinnosti je i v konaní (vo veci starostlivosti súdu o maloleté dieťa) ex lege spojenom s konaním o rozvod manželstva ustanovenie § 78 ods. 1 veta prvá Zákona o rodine, podľa ktorého súdne rozhodnutia o výživnom možno zmeniť, ak sa zmenia pomery. Rozhodujúcim kritériom (ako správne vymedzil okresný súd) je preto porovnanie pomerov zainteresovaných osôb v aktuálnom (rozhodnom) období s pomermi v období predošlej úpravy výživného. Nadväzne je neprípustné v rámci konania o zmene výživného opätovne prehodnocovať skutočnosti (tvrdenie otca o zabezpečení lepšie hodnoteného pracovného miesta pre matku), ktoré boli predmetom posúdenia pri predchádzajúcom rozhodovaní o výživnom, resp. opätovne posudzovať správnosť/opodstatnenosť už právoplatne stanovenej výšky vyživovacej povinnosti. Inými slovami, významnými sú len tie skutočnosti, ku ktorým došlo po predošlom rozhodnutí o vyživovacej povinnosti.

Z opísaného/určujúceho aspektu skutočne nie je možné - i vzhľadom na krátky časový odstup od poslednej úpravy vyživovacej povinnosti - konštatovať existenciu relevantnej zmeny pomerov na strane dieťaťa a matky.

Pokiaľ ide o argumentáciu otca jeho zhoršeným zdravotným stavom, táto ostala len v rovine ničím nepreukázaných tvrdení. Náležitým je tiež - vo vzťahu k následne tvrdenej hrozbe zhoršenia zdravotného stavu v budúcnosti - prezentovaný záver súdu I. stupňa o viazanosti (§ 154 ods. 1 O.s.p.) súdu stavom v čase vyhlásenia rozsudku. Uvedené vo svojich dôsledkoch (pre odporcu) znamená, že preukázané zhoršenie zdravotného stavu vo všeobecnosti môže byť relevantným dôvodom na zníženie vyživovacej povinnosti, avšak najskôr od času takéhoto zhoršenia.

Okresný súd teda v súdnej veci postupoval v zmysle označených východísk a náležite vyhodnotil porovnanie pomerov na strane rodičov i na strane maloletého O.. Nadväzne je námietka odvolateľa o nedostatočne vykonanom dokazovaní vo vzťahu k tvrdenia matky bezpredmetná, nakoľko základom

rozhodnutia súdu nie sú (nové a podľa odvolateľa nepreukázané) tvrdenia matky, ale vyššie opísané úvahy o neprípustnosti duplicitného/opätovného posudzovania skutočností (v okolnostiach súdnej veci predovšetkým výdavkov na dieťa, výdavkov rodičov), ktoré už boli predmetom súdneho konania v rámci skoršej úpravy vyživovacej povinnosti.

Na základe konštatovaného odvolací súd rozsudok v napadnutej časti potvrdil.

Vecne správnym je i rozhodnutie o náhrade trov prvostupňového konania. Totožná procesná situácia je daná tiež v odvolacom konaní, preto odvolací súd rozhodol o trovách konania v zmysle § 146 ods. 1 písm. a/ v spojení s § 224 ods. 1 O.s.p. tak, že žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu ani trov odvolacieho konania.

Toto rozhodnutie odvolacieho súdu bolo prijaté hlasovaním v pomere hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie prípustné **n i e j e .**